GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA: BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḍI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLIX.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 55. Sâmbătă, 8 (20) Martie. 1886.

Braşovŭ 7 Martie 1886.

Scimŭ, că proiectulŭ de lege asupra jurisdicţiunilorŭ s'a primitŭ de către maioritatea camerei din Pesta. D-lŭ Tisza este mare stăpânŭ peste parlamentŭ şi acum, după ce se va sancţiona domnirea satrapică a fişpanilorŭ în judeţe, póte deveni încă şi mai renumitŭ decâtŭ odinióră Bach alŭ Austriei.

Cumcă ministrulŭ-preşedinte ungurescŭ este stăpânŭ absolutŭ peste parlamentŭ o recunoscŭ acum chiar şi opoziţionalii maghiarĭ. Organulŭ lorŭ de căpetenia face din incidentulŭ primirei memoratului proiectŭ de lege unŭ necrologŭ durerosŭ simţului de independenţă şi tăriei de principii, care nu se mai găsesce aḍi în şirurile celorŭ ce consideră de a doua chemare a vieţii lorŭ, ca sĕ şédă şi sĕ se ridice la comanda lui Tisza.

E fórte caracteristicŭ şi fórte instructivŭ pentru noi mai alesŭ, când vedemŭ, că chiar şi Maghiarii din oposiţiune nu mai aştéptă nicĭ unŭ bine dela parlamentŭ şi sĕ vĕdŭ constrînşĭ a apela la opiniunea publică din regatŭ. Étă ce ḍice „Egyetértés“:

„Consummatum est! Astăḍĭ adunarea deputaţilorŭ a decisŭ sórtea proiectului de lege asupra jurisdicţiunilorŭ. Maioritatea l'a primitŭ în totalŭ şi cu acésta a hotărîtŭ şi sórtea autonomiei comitatelorŭ. Deschis'a drumulŭ trecerei desĕvêrşite a administraţiei în mânile statului şi cu acésta a oblitŭ calea centralisaţiunei în Ungaria.

„Acesta-i evenimentulŭ ḍilei . . . Maioritatea a primitŭ proiectulŭ ce l'a presentatŭ d-lŭ Tisza cu supunere órbă, care documentéză în modŭ admirabilŭ drastica aserţiune ce a făcut'o unŭ deputatŭ în cameră cu óre-care cinismŭ, ḍicêndŭ, că Tisza Kálmán de aceea e bunŭ sĕ fiă ministru-preşedinte, pentru că scie porunci şi naţiunea trebue sĕ-lŭ asculte.“

„Numai acéstă órbă supunere a pututŭ conduce maioritatea la votarea de astăḍĭ; acéstă supunere órbă, pe care acuma n'o négă nicĭ partida guvernului.“

„Numai de curêndŭ unŭ membru magnatŭ a asĕmĕnatŭ purtarea partidei guvernamentale faţă cu conducĕtorulŭ ei cu atitudinea soldatului, care este supusŭ disciplinei.... Dér ce se face din parlamentarismŭ décă voinţa unui singurŭ omŭ zădărnicesce pe deplinŭ lupta pentru principii, voinţa unui omŭ de care ascultă toţĭ....?

„După votarea de astăḍĭ nu mai póte nega nimenĭ adevĕrulŭ, cu tóte că este amarŭ a-lŭ mărturisi. Camera a statŭ faţă c'unŭ proiectŭ de lege, cu care nimenĭ nu este mulţămitŭ. Partidele oposiţionale l'au combătutŭ în modulŭ celŭ mai hotărîtŭ; una din punctŭ de vedere alŭ administraţiunei statului, cealaltă pentru datoria ce-o sémţia de a lua în apĕrare selfguvernamentulŭ comitatelorŭ. In sînulŭ partidei guvernului abia se găsesce icĭ colo câte unŭ omŭ, care sĕ aprobe principiele fundamentale ale proiectului de lege.“

„In cursulŭ desbaterei mai toţĭ vorbitorii partidei guvernamentale afară de vr'o doi trei s'au declaratŭ ca aderenţĭ ai administraţiunei de statŭ. Ce ar fi fostŭ mai naturalŭ, decâtŭ ca maioritatea sĕ nu voteze proiectulŭ de lege? Dér faptele maiorităţii le îndreptă Tisza Kálmán; asupra maiorităţii influinţéză politica individuală a ministrului-preşedinte.“

Increderea, fără îndoială, este proprietatea individuală a fiă-cărui omŭ, acéstă fără causă fundată nu se póte judeca; dér când sub numele încrederei stămŭ faţă cu o purtare care lovesce a priori în convincţiunile principiare; când la soluţiunea unorŭ cestiunĭ de mare gravitate şirulŭ logicŭ se preface într'o încurcătură chaotică: încrederea este o mască prea slabă, prin care se vede obrazulŭ supusŭ şi bolnăviciosŭ alŭ ascultării, ce tóte e gata sĕ le încuviinţeze.“

„Ar fi vreme perdută, décă amŭ voi sĕ capacitămŭ pe cei dela guvern în privinţa principiară, căci ḍis'au destule în cele douĕ sĕptĕmânĭ din urmă vorbitorii oposiţiei. Şi orĭ cum s'ar termina discusiunea pe paragrafe a proiectului, elŭ nu va avé nicidecum ca resultatŭ dorita reformă şi aşa orĭ ce amŭ ḍice despre elŭ séu spre apĕrarea părerilorŭ nóstre, ar fi superflu. Dér nu putemŭ sĕ nu recunóscemŭ, ce impresiune face votarea de astăḍĭ asupra fiĕcăruia, care nu se află sub terorismulŭ partidei domnitóre şi care nu privesce încrederea ca o causă de ajunsŭ spre a jertfi convicţiunile şi ideile principiare unorŭ consideraţiunĭ de partidă.“

„După neşte esperienţe ca cele ce ni le oferă votarea de aḍĭ, nu ne mai putemŭ îndoi asupa amarului adevĕrŭ, ca *în viaţa nóstră parlamentară în locŭ de progresŭ se constată unŭ nemilosŭ regresŭ. Unŭ regresŭ*, care numai în pofta de domnire a unui singurŭ bărbatŭ îşĭ găsesce causă şi motivŭ. Causă, pentru că Tisza Kálmán aşa şi-a crescutŭ maioritatea, ca ea totdéuna numai voinţa lui s'o considere ca ţintă salvatóre, ér motivŭ, pentru că maioritatea astfelŭ crescută îşĭ légă viéţa de existenţa domnirei lui Tisza. In asemenĭ împrejurărĭ nu se póte aştepta în viéţa parlamentară unŭ adevĕratŭ progresŭ.“

„Cu şéseḍecĭ şi şése de voturĭ a învinsŭ dér acea direcţiune, pe care numai Tisza Kalman o consideră ca salutară şi pe care maioritatea în lipsa de principii a sprijinit'o cu voturile ei basâte numai pe încredere. Aceste şése-ḍecĭ şi şése de voturĭ alcătuescŭ maioritatea guvernului în cestiunea dela ordinea ḍilei. Este acésta, negreşitŭ o mare maioritate.

„După nisce probe, ca cele ce le-a datŭ la votarea de aḍi şi neîndoiosŭ că acésta maioritate în tóte cestiunile va juca după cum i cântă meşterulŭ ei. Acésta ḍeu aruncă umbră şi asupra marilorŭ cestiunĭ, ce mai suntŭ de a se resolva. Maioritatea îşĭ împlinesce datoria cu unŭ adevĕratŭ cinismŭ, şi faţă cu acestŭ cinismŭ oposiţiunea, ce se află în minoritate, cu tóte nobilele ei nisuinţe, nu se póte ferici. Aicĭ póte ajuta numai sincera manifestare a opiniunei publice, care póte sĕ înveţe din lupta oposiţiei şi din victoria maiorităţii; la rêndulŭ ei este sĕ schimbe situaţiunea pĕcătósă de aḍĭ, când se va ivì prilegiulŭ.“

Reforma administrativă.

In şedinţa dela 15 Martie a camerei deputaţilorŭ din Pesta s'au ţinutŭ desbaterile finale asupra proiectului de lege municipală.

Raportorulŭ Alexandru *Darday* vorbesce contra oposiţiunii şi laudă liberalismulŭ ministrului. Proiectulŭ centralizéză numai puterea guvernului, dér nu şi administraţiunea. Lege specială pentru oraşe e superfluă, de órece oraşele, mulţămită Domnului, nu mai au nevoiă de posiţiune privilegiată. Oraşe ca Braşovulŭ şi Sibiiulŭ, despre care de sigurŭ nu se póte ḍice, că n'arŭ avé nicĭ unŭ simţŭ pentru drepturile şi libertăţile moştenite dela parinţĭ, n'au vrutŭ sĕ accepte învestirea cu drepturĭ municipale, fiindŭ că ele, sigure de formele orăşenescĭ ale administraţiunei, garantate lorŭ, nu vréu sĕ renunţe la posiţiunea şi influinţa lorŭ preponderantă în comitatele cărora aparţinŭ. Dela acestea în adevĕrŭ ar puté învĕţa cineva raţiune politică. (Aplause 'n drépta. Contraḍicerĭ în stânga estremă).

Oratorulŭ se adreséză acum cătră Truţa, care a afirmatŭ că în comitatulŭ Alba de josŭ, unde Românii facŭ 84 la sută din poporaţiune, la restaurarea din urmă a funcţionarilorŭ numai unŭ Românŭ a fostŭ primitŭ în candidare ca vice-solgăbirĕu. Oratorulŭ combate afirmarea lui Truţa. Toţĭ Românii, carĭ s'au anunţatŭ pentru candidare, au fostŭ primiţĭ în ea. Alegerea s'a întêmplatŭ apoi asupra tuturorŭ funcţionarilorŭ fără votare, cu aclamaţiune; dintre Românĭ s'a alesŭ numai acelŭ unu, pe care l'a alesŭ deputatulŭ Truţa, unŭ funcţionarŭ de unŭ patriotismŭ cercatŭ. In comitatulŭ Făgăraşŭ suntŭ numeroşĭ Românĭ funcţionarĭ, carĭ suntŭ bunĭ patrioţĭ; probabilŭ că pentru acésta deputatulŭ Truţa nu s'a provocatŭ la Făgăraşŭ. (Aplause).

Cu numirea funcţionarilorŭ nu merge, pentru că la înaintărĭ pe unulŭ ilŭ mulţămescĭ şi pe cei mai mulţĭ nu; aceştia formézĕ apoi elementele cele mai periculóse. Cu funcţionarĭ numiţĭ amŭ trebui sĕ renunţămŭ la aceea, d'a vedé aci unŭ parlamentŭ atâtŭ de curatŭ ungurescŭ, precum ilŭ vedemŭ aḍĭ. Recomêndă proiectulŭ spre primire (Vii aplause 'n drépta).

Nicolau Bartha: Ca deputatŭ din părţile ardelene sunt provocatŭ sĕ tacŭ unele observărĭ. (S'audimŭ! S'audimŭ!) S'a ḍisŭ, că în 37 comitate ale Ungariei, locuitorii nemaghiarĭ suntŭ în maioritate. Eu ca locuitorŭ ardeleanŭ, credŭ a cunósce în câtva nisuinţele naţionalităţilorŭ şi ponderositatea lorŭ şi cutezŭ a ḍice, că idea, după care neajunsele cu naţionalităţile s'ar puté vindeca prin sistemulŭ denumirei, este greşită. (Aşa e! Aşa e! în stânga estremă.) Cunoscŭ unŭ preşedinte alŭ tribunalului, care în cei din urmă ḍece anĭ a făcutŭ o înspăimântătóre propagandă română în Săcuime, (Aşa e! Aşa e! în stânga estremă.) cunoscŭ unŭ altŭ tribunalŭ, unde suntŭ în curgere o mulţime de procese urbariale şi de regularea posesiunilorŭ, pe de o parte între Românĭ ca foştĭ iobagĭ, pe de altă parte între maghiarĭ ca foştĭ proprietarĭ. Raportulŭ acestorŭ procese e de naţionalitate română şi acéstă împrejurare creéză unŭ têrêmŭ largŭ celorŭ mai periculóse agitaţiunĭ. (Aşa e! în stângă estremă.) Sciu şi aceea, că la tabla regéscă din Murĕşŭ-Oşorheiu, secţiunile astfelŭ suntŭ organisate, că judţii românĭ şi Saşĭ mai în tóte secţiunile suntŭ în maioritate. (Aşa e! în stânga estremă. Sgomotŭ.) Şi aceştĭ amploiaţĭ, onorată casă, nu suntŭ aleşĭ ci denumiţĭ.

In 37 comitate suntŭ în maioritate elementele nemaghiare! Aşŭ puté întreba, că óre ar înceta acéstă maioritate, décă vomŭ procede după sistemulŭ de denumire alŭ amploiaţilorŭ? Va înceta óre nedestulirea, décă vomŭ suprima activitatea self-guvernementelui? Dér nu întrebŭ, fiindŭ că nu voescŭ sĕ me retragŭ de dinaintea argumentelorŭ. Mĕ provocŭ însĕ la vorbirea d-lui deputatŭ Truţa, pentru că, după modulŭ meu de a vedé, elŭ a rĕspunsŭ cu date positive la întrebările de mai susŭ. Elŭ adică a citatŭ comitatele Alba inferióră, Huniedóra, Aradŭ, Têrnava mică, Têrnava mare, Coşocna, Turda, Solnocŭ-Dobêca, Sĕlagiu etc. unde Românii suntŭ în maioritate şi totuşĭ în totŭ loculŭ dominéză elementulŭ maghiarŭ, atâtŭ pe têrêmulŭ politicŭ, câtŭ şi pe têrêmulŭ socialŭ. Acéstă împrejurare o putemŭ mulţămi, onorată cameră, la douĭ factorĭ: Unulŭ este greutatea naturală ce o are în viéţa publică averea şi inteleclualitatea; altulŭ este organisaţiunea comitatensă, care dă ocasiune, ca în ea şi prin ea sĕ se validiteze starea materială, puterea intelectuală şi activitatea patriotică. (Aşa e! Aşa e! în stânga estremă.) Pentru acésta dér n'are înţelesŭ nicĭ acelŭ argumentŭ, că naţionalităţile suntŭ în maioritate în 37 comitate, deórece elementulŭ maghiarŭ aprópe în tóte locurile şi-a manţinutŭ influinţa sa predominătóre; n'are înţelesŭ nicĭ acusarea d-lui Truţa, ca şi cum naţionalităţile n'ar fi egalŭ îndreptăţite, pentru că acesea n'amŭ puté-o face, ca pentru placulŭ concepţiei sale false sĕ abḍicemŭ de însuşirile rassei nóstre de a crea şi de a susţiné unŭ statŭ, sĕ abḍicemŭ de acele avantage naturale, carĭ ni le asigură cultura mai inaltă. (Aprobărĭ în stânga estremă.)

Adevĕrulŭ este, că încă şi în comitatele naţionalităţilorŭ, elementulŭ maghiarŭ formézĕ — cu puţine escepţiunĭ — maioritatea adunărilorŭ comitatense. Românulŭ ardeleanŭ vede şi scie, că proprietarulŭ maghiarŭ se presentă la adunările comitatense, unde se discută, se luptă, cheltuesce şi lucréză; vede şi aceea, că acolo este vorba despre afacerile publice; ca din instinctŭ sémte, că în acele afacerĭ şi elŭ are parte, că interesele micei sale parcele suntŭ identice cu interesele moşiei proprietarului(!) şi astfelŭ vede în proprietarulŭ maghiarŭ pe

apĕratorulŭ şi sprijinitorulŭ sĕu gratuitŭ. (Aşa e! în stânga estremă.) Astfelŭ têmpesce organisaţiunea comitatensă ascuţişulŭ diferenţelorŭ naţionaliste, pentru că acelŭ poporŭ, care sperézâ la sprijinulŭ şi ajutorulŭ proprietarului maghiarŭ, nicĭodată nu va fi susceptibilŭ şi nicĭodată nu-şĭ va deschide cu uşorătate sufletulŭ înaintea agitaţiunilorŭ antimaghiare. (Aşa e! în stânga estremă.)

A mai făcutŭ amintire d-lŭ deputatŭ Truţa şi despre „Kulturegyletulŭ" ardeleanŭ. Eu voi spune, dér pe scurtŭ, pentru ce am formatŭ acéstă reuniune. (S'audimŭ! S'audimŭ!) Vedemŭ de mulţĭ anĭ, că Românii sĕ organiséză în privinţa socială. (O vóce dintre guvernamentalĭ: Valachii!) Pe ei îi liniştesce décă le dicemŭ „Românĭ" şi acésta este espresiunea oficială.

Dicŭ, că vedemŭ de mulţĭ anĭ, onorată cameră, cum Românii se organiséză socialŭ şi sĕ închină agitaţiunilorŭ antipatriotice, şi după ce în interesulŭ libertăţii publice nu voimŭ, ca sĕ ajungă în tóte locurile mâna statului, ne-amŭ constituitŭ spre ajutorulŭ patriei, ca sĕ contrabalanţămŭ lucrările anti-patriotice ale Româniloru cu activitatea patriotică a societăţii maghiare organisate. (Aprobărĭ vine.) Acésta-i întâia causă. Causa a doua este, că conducĕtorii poporului românŭ otrăvescŭ dilnicŭ cu visurile lorŭ blăstămate sufletulŭ poporului, nu le trece însĕ prin minte, ca în sînulŭ poporului lorŭ sĕ propage iubirea de lucru şi deşteptarea. (Aşa e! Aşa e! în stânga estremă.) Noi dér voimŭ a îndrepta ceea ce au stricatŭ agitatorii fără consciinţă, (Aşa e! Aşa e! în stânga estremă.) Şi voimŭ sĕ rĕspândimŭ darurile culturei maghiare şi între bieţii Românĭ. Acesta-i scopulŭ nostru. Acestŭ scopŭ l'a desaprobatŭ d. deputatŭ comite Andrássy Manó. Eu însĕ nu voiu discuta cu elŭ, pentru că bine sciu câtŭ de inventioşĭ suntŭ ómenii, când caută pretecste pentru a tăgădui aducerea de jertfe (Ilaritate. Aprobărĭ şi strigăte de Éljen în stânga estremă.) Nu primescŭ proiectulŭ. (Sĕ trăéscă!)

Ministru preşedinte Tisza repetă ce a mai rĕspunsŭ până acum şi în şedinţele trecute. Décă va vedé, că cu funcţionarĭ aleşĭ nu merge regulatŭ administraţiunea, va propune sistemulŭ de numire. Totŭ aşa va face şi cu teritoriulŭ vamalŭ; décă în condiţiunĭ uşóre se va obţine teritoriulŭ vamalŭ comunŭ, acesta e mai bunŭ; décă nu se va puté, atuncĭ se pune pe basa teritoriului vamalŭ separatŭ.

Ce privesce cestiunea naţionalităţilorŭ, am evitatŭ a mĕ provoca la ea cu ocasiunea acestui proiectŭ, fiindŭ că — precum am spusŭ în urma unei provocaţiunĭ — trebue sĕ se ia mĕsurĭ, ca administraţiunea centrală sĕ aibă destulă putere a resista tuturorŭ nisuinţelorŭ duşmane statului. Pe cine va nimeri acésta, atârnă de acolo, că cine se face vinovatŭ de ea; de se vorŭ dovedi aceste nisuinţe din partea celorŭ ce nu aparţinŭ naţionalităţii unguresci, urmările îi vorŭ lovi pe ei, dér nu de aceea fiindŭ că nu suntŭ Ungurĭ, ci fiindŭ că se opunŭ intereselorŭ statului. (Aprobărĭ în drépta). Nu e bine ca din punctulŭ de vedere alŭ naţionalităţilorŭ sĕ se făurescă arme pentru numirea funcţionarilorŭ. Sĕ nu se facă comitatulŭ responsabilŭ pentru neajunsurile din causa naţionalităţilorŭ. Décă clasele nu se contopescŭ, causa e că obiceiurile sociale suntŭ mai stabile. Intenţiunea mea cu acestŭ proiectŭ de lege este, ca instituţiunile sĕ se potrivéscă cu referinţele, ca totdeuna sĕ se 'ntémple aceea ce cere interesulŭ statului. De aci încolo ministrulŭ rĕspunde la diferitele atacurĭ ce s'au făcutŭ contra proiectului şi-lŭ apĕră.

In şedinţa dela 16 Martie, s'a votatŭ proiectulŭ de lege primindu-se cu o maioritate de 66 voturĭ ca basă a desbaterii speciale.

SCIRILE DILEI.

„Kolozsvári Közlöny" publică o nostimă corespondenţă din *Săcuime*, care încheiă astfelŭ: „Imĭ pare fórte rĕu, că nimicŭ interesantŭ nu se petrece în ţéră, ca sĕ vĕ scriu mai multe; dér las' numai sĕ vină Muscalulŭ, îlŭ vomŭ bate bine şi atuncĭ voiu avé ce sĕ scriu!" — Ĕtă unŭ „patriotŭ« căruia ii e dorŭ de Muscalĭ!

—x—

„Kulturegyletulŭ« a hotărîtŭ, ca în tóte oraşele în localităţile publice sĕ se aşedze câte o cutiă (puşculiţă,) ca apoi publiculŭ sĕ contribuéscă pentru »Kulturegylet.« — Marĭ progrese face cerşitoria.

—x—

In nopţile trecute a întratŭ nisce hoţĭ în biserica română unită din *Haţegŭ* furândŭ mai multe luminĭ, haine preoţescĭ şi unŭ potirŭ de aurŭ, care sĕ păstra într'unŭ dulapŭ, ca darŭ din partea Papei.

—x—

Scóla de meseriĭ din *Orăştiă*, care a fostŭ până acum a Saşilorŭ, a venitŭ în mâna statului şi astfelŭ ministrulŭ Trefort a dispusŭ, ca limba de propunere a acelei scóle sĕ fiă cea maghiară.

—x—

Tĕrgulŭ anualŭ ce s'a ţinutŭ la 13 Martie n. în *Orăştiă* a fostŭ miserabilŭ. Nicĭ vêndĕtorĭ nicĭ cumpĕrătorĭ ca altădată. Furturĭ şi incercărĭ de furtŭ destule. In nóptea de 13 spre 14 Martie s'a comisŭ chiar şi o spargere în localulŭ marei traficĭ. Dovadă că mergŭ *bine* treburile în ţéra ungurésca.

—x—

După cum spune „N. W. Abndblt,« peste 50 de familiĭ cehe din Viena au hotărîtŭ sĕ trécă dela religiunea romano-catolică la religiunea rusă-ortodoxă. Se dice că reuniunea slavă din Petersburgŭ ar fi îmânatŭ în scopulŭ convertirei Cehilorŭ consiliarului de curte Dobrzanski, cunoscutŭ din procesulŭ de înaltă trădare rutênŭ, suma de 50,000 ruble.

—x—

La *balulŭ costumatŭ* datŭ de Neriman-Khan, ambasadorulŭ Persiei dela *Viena*, dómna Nevruz, fiica ambasadorului şi soţia primului secretarŭ alŭ ambasadei persane, purta unŭ superbŭ costumŭ de ţĕrancă română, care a fostŭ fórte admiratŭ de numĕroşii invitaţĭ şi invitate ai ambasadorului, scrie »Românulŭ."

—x—

Diarele din *Iaşĭ* ne aducŭ trista scire. dice „Naţiunea,« că d-rulŭ *Atanase Fĕtu*, unulŭ din cei mai vechĭ şi mai distinşĭ medicĭ şi ómenĭ de sciinţă ai Iaşilorŭ, profesorŭ la facultatea de sciinţe de acolo, a încetatŭ din viétă. Nu numai Iaşii, nu numai România de peste Milcovŭ plânge pierderea acestui ilustru bărbatŭ, ci ţéra întrégă, căcĭ în ţéra întrégă erau cunoscute meritele lui.

—x—

„Epoca« e informată, că la congresulŭ de chirurgiă, ce se va ţinea la Berlinŭ, *România* va fi representată de d. Dr. Severeanu.

—x—

O telegramă din *Atena* cătră „N. fr. Presse« comunică, că guvernulŭ a hotărîtŭ sĕ continue înarmările de rĕsboiu şi face marĭ comande de cereale în Rusia.

Ţéra Oltului, luna lui Mărţişorŭ 1885.

Stimate d-le Redactorŭ! Cu inima plină de bucuriă am cetitŭ despre cele optŭ premie, publicate în preţuitulŭ d-vóstre diarŭ, dela 28/12 Martie a. c. din partea zelosului despărţĕmêntŭ selăgianŭ alŭ asociaţiunei transilvane pentru lit şi cult. pop. rom. Şi în bucuria mea am esclamatŭ: Bune semne ale timpului! Ĕr décă sentinţa morală: »Wo die Noth am höchsten, dort ist Gott am nächsten" are undeva aplicare, apoi aci, ca nicăirea în altŭ locŭ, se póte bine aplica. După acum îmĭ aducŭ bine aminte, acestŭ despărţĕmêntŭ şi în anulŭ trecutŭ a publicatŭ asemenea premie, carĭ au produsŭ unŭ escelentŭ resultatŭ; dér, după cum vĕdŭ cum, acelea în acestŭ anŭ le-a înmulţitŭ. Se vede, că acestŭ lăudatŭ despărţĕmêntŭ, carele e neîntrecutŭ în zelulŭ sĕu şi carele are bărbaţĭ conducĕtorĭ dintre cei mai activĭ, a înţelesŭ pe deplinŭ misiunea culturală a mamei nóstre Asociaţiunĭ, carea pórtă titula: »Asociaţiunea transilvană pentru lit. şi *cultura poporului românŭ.*«

Faţă de acéstă interesare atâtŭ de mare eu şi împreună cu mine orĭ şi care Românŭ bine simţitorŭ nu póte decâtŭ sĕ admire cu mândriă naţională o astfelŭ de activitate esemplară şi unŭ astfelŭ de zelŭ ne obositŭ, dicêndu-le împreună: Inainte cu Dumnedeu, că plata vóstră la cerurĭ multă este! Dea bunulŭ D-deu, ca acestŭ despărţĕmêntŭ sĕ fiă imitatŭ şi de alte mai puţinŭ active; dea bunulŭ D deu, ca acelŭ bărbatŭ, séu bărbaţĭ, carĭ îşĭ întindŭ mâna lorŭ generósă spre ajutorarea dilerilorŭ naţiunei şi modeştii pionerĭ ai sciinţei, sĕ aibă unŭ isvorŭ nesecatŭ şi sĕ afle încă mulţĭ asemenea generoşĭ imitatorĭ! Fie sigurĭ totodată acei generoşĭ donatorĭ, că rĕsplata morală, ce vorŭ afla-o în inima recunoscĕtóre a acelora, pentru carĭ se jertfescŭ, e mai mare ca orĭ ce darŭ şi onorŭ pământescŭ. Firearŭ, ca acestŭ fericitŭ începutŭ sĕ pĕtrundă în tóte unghiurile ţĕrei, unde se află suflare românéscă! Ĕr voi fraţilorŭ învĕţătorĭ selăgianĭ faceţi-vĕ datoria, corespundeţĭ chemărei vóstre cu scumpĕtate, faceţĭ destulŭ planului de învĕţămêntŭ şi legei scolare, dér mai pre susŭ de tóte: fiţĭ Românĭ de inimă cu trupŭ şi sufletŭ; nu vĕ lăsaţĭ a fi amăgiţĭ de duchurile rele, carĭ vĕ întindŭ curse în tóte părţile spre a vĕ molipsi de bóla renegărei de naţiunea mamă şi numai celŭ ce va fi împăcatŭ cu acestea sĕ aspire la premiere. Lucraţĭ cu bărbăţiă în viia naţiunei române şi binecuvêntaţĭ pe cei ce vĕ uşuréză sórtea! — Décă Germania splendórea ei de astădĭ n'are s'o mulţămescă decâtŭ dascălului sătescŭ, atuncĭ fruntaşilorŭ naţiunei mele le dicŭ: décă voiţĭ ecsistinţă şi viitorŭ, ajutaţĭ dascălii voştri! Vĕ dicŭ încă odată déră: Fraţilorŭ învĕţătorĭ: Susŭ inimile! că nu e departe timpulŭ, când, gréua, dér sublima nóstră muncă va fi pre deplinŭ recunoscută şi recompensată! — — — —

Deşiu, 10 Martie 1886.

(Scóla arsă şi reedificarea ei. — Resultatulŭ apelului. — Conferinţele Deşienilorŭ. Planulŭ şi spesele clădirei. Comisiunea de şépte. Balŭ în favorulŭ scólei.)

Dicĕtórea Românului, că „aţa se rupe unde e mai subţire« se adeveri faţă cu Deşienii. Ei aveau o scólă mică de lemnŭ, cu care se ajutorau şi şi acésta fu aprinsă de o mână inimică şi arse mai tótă în 20 Noemvre a. t. în câtŭ restulŭ lemnelorŭ ne arse se vêndură în licitaţiă publică numai cu 16 fl. v. Deórece poporulŭ românŭ de aci, deşi numerosŭ — la 1600 suflete — este sĕracŭ, apoi inteliginţa este mică, şi jumĕtate din ea lipsită de mijlóce, cu ce sĕ se reedifice scóla arsă?

Intre astfelŭ de impreĭurărĭ vitrege am fostŭ adre-

FOILETONŬ.

Doine şi hore

din nordulŭ Câmpiei trasilvanice, dedicate amicului I B. din B.

1. Asĕră alaltă séră.

Asĕră alaltăséră
Mĕ cercă doru pe afară,
Orĭ pe-afară pe la şură
Ca sĕ-i dau o ţir' de gură,
Pe-afară pe la poétă*)
Ca sĕ mĕ sărute-odată,
Pe-afară pe la pîrlazŭ
C'o sticluţă de vinarsŭ
Ca sĕ facŭ mândrii necazŭ;
Décă dicŭ, că nu i-oiu face
Ea se suie-'n patŭ şi zace.

2. Nicĭ asta n'am gânditŭ.

Nicĭ asta n'am gânditŭ
Pe lume şi pe pămêntŭ
Că 'mĭ-voiu bé paharu plinŭ
Şi de tine eu rĕmânŭ,
Şi 'mĭ-voiu bé paharu rasŭ
Şi de tine io-am rĕmasŭ.

3. Lelea cu şurţŭ de mătasă.

Lelea cu şurţŭ de mătasă
Şi-a uitatŭ unŭ ochiu acasă,

*) Grajdŭ.

Lelea cu şurţŭ de mosolŭ
Şi-a uitatŭ unŭ ochiu în hornŭ,*)
Lelea cu năframă-'n puiu
Şi-a uitatŭ unŭ ochiu în cuiu,
Lelea cu peptarŭ de vidră
Cuptoru'i e spartŭ în tindă.
Ţipă**) lele pieptaru
Şi cârpesce cuptoru.

4. Sfântulŭ sóre rĕu se jóră.

Sfântulŭ sóre rĕu se jóră
Că n'am datŭ mândruţii bólă,
Da, dĕu, luna ea dicea
Ea, dicea, că n'a jura,
Că şi-asĕră m'a vĕdutŭ
Intr'o uşă de grădutŭ
Ţinêndŭ calu de frêuţŭ
Şi pe mândra de brêuţŭ,
Ţinêndŭ calu de zăbele
Şi pe mândra de mărgele.

5 Io de aicĭ.

Io de aicĭ, mândra'n Sĕcalŭ 1)
Dragostea umblă-'nzadarŭ.
Io d'aicĭ mândra-'n Budăi 2)
Dragostea umblă 'n pustii.
Vai de mine morŭ şi pieiu
După mândra din Şisceiu 3).
Când mĕ ducŭ tremurŭ, mĕ 'npedecŭ
Pentru cea din Budatelecŭ 4).

*) Coşŭ, urloiu **) Aruncă.

Vai de mine morŭ şi zacŭ
După mândra din Noşlacŭ 5).
Bate vêntu, rupe viia
Vine 'mĭ dorŭ din Şieulia 6).
Dela mândra Nastasia
Şi dela o ibovnică
Ce-o chemat'o Fironică
Şi-o treciut Târnava mică.

6. Măi bădiţă dela Frata.

Măi bădiţă dela Frata, 7)
Inşélă calu, ba épa,
Că măicuţa nu m'a da
Dup'unŭ omŭ ca d-ta
Că ţi-i grósă mustaţa
Şi mi-i d'urĭ viéţa

7. De-ar fi tĕrgu la Lechinţa.

De-ar fi tĕrgu la Lechiuţa
Eu mi'aşŭ vinde hei draguţa,
Cu banii m'aşŭ duce 'n Cluşiu
Mi-aşŭ aduce-o cu mănuşĭ,
M'aşŭ duce la Sân-Mărtinŭ, 8)
Mi-aşŭ aduce-o cu cătrinŭ.

8. Insura-ma'şĭ însura.

Insura-m'aşŭ însura,
Nu sciu de unde-aşŭ lua,
Aşŭ lua-o din Năoiu 9)

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, tóte sate pe Câmpiă.

Nu sci rêndu la rĕsboiu.
Maichii 'i trebe ţesĕtóre,
Lelea-i scurtă la picióre,
Ba n'ajunge la tălpigĭ
De nu i-omŭ da cătărigĭ. *)

9. Place-mĭ fata cea sĕracă,

Place-mĭ fata cea sĕracă
Că pe-a ei mânurĭ se 'nbracă;
Da fata găzdacului,
Dă-o 'n mâna dracului.
Cându-i colea pe sub séră,
Ia pólele subsuóră
Şi se ia pe ulicióră,
Până 'n capulŭ satului
La féta sĕracului,
Pentr'o ólă de jigniţă
Face póle cu ceiţă 1)
Şi pnntr'unŭ dărabŭ de caşŭ
Face strimba 2) mintenaşŭ.

10. Tună Dómne şi trăsnesce.

Tună Dómne şi trăsnesce
Pe acel' ce despărţesce
Ficiorulŭ de cătră fétă
Unde-i dragostea curată,
Fata de cătră ficiorŭ
Unde-i dragostea cu dorŭ.

*) Cataligĭ, pĭciorande.
1. 2. Anumite cusăturĭ,

satŭ subscrisulŭ apelŭlŭ din N-rulŭ 271/88 alŭ „Gaz. Trans.« cătră On. publicŭ românŭ pentru ajutorarea scólei. De atuncĭ încóce cu durere trebue sĕ anunţŭ, că *nimenĭ de nicăirĭ* n'a alergatŭ în ajutorulŭ nostru nicĭ c'unŭ felŭ de olertŭ, numai unŭ stimatŭ domnŭ ne promise mărinimosŭ órecare ajutorŭ, care încă n'avurămŭ fericirea a-lŭ primi, dér nu ne îndoimŭ despre sosirea aceluia la timpulŭ sĕu.

Baremĭ de ar deschide Dumnedeu inimile ómenilorŭ de bine, cărora le dă mâna, sĕ ne întindă ajutóre din mai multe părţi, carĭ ne vomŭ ţinĕ de sânta datorinţă ale publica în diarele naţionale.

Incâtŭ pentru noi Deşenii, inteligenţă şi poporŭ — conchemaţĭ prin d. protopopŭ Ioanŭ Welle — amŭ ţinutŭ în acéstă causă momentósă vre-o 3 conferinţe, în carĭ s'au discutatŭ seriosŭ modalitatea câştigării capitalului necesarŭ la ridicarea unui edificiu de scólă nouă, care sĕ se pună pe unŭ locŭ mai acomodatŭ, adecă în fundulŭ gradinei din uliţa poştei, unde este depusŭ fundamentulŭ bisericei ce se va clădi. S'a procuratŭ planulŭ şi preliminarulŭ speselorŭ de lipsă prin unŭ pricepĕtorŭ de lucru — care prevede pentru o sală de propunere de 4 orgii lungă şi o antişambră pentru cortelŭ învĕţătorului de 2 origii şi în lărgime de 3 orgii o sumă de 1046 fl. v. a. din suma acésta posede biserica gr. cat. abia 450 fl. v. a. Din preţulŭ unei case donate scólei prin piulŭ repausatŭ Vasilie *Filipŭ* fostŭ servitorŭ alŭ oraşului, — éră restulŭ de 596 fl. v. a. — în care adjustarea nu e computată — trebue câştigatŭ cu totŭ preţulŭ orĭ de unde séu prin colecte, séu pe calea repartiţiunei. Vomŭ fi fórte recunoscĕtorĭ celorŭ ce vorŭ contribui de orĭ şi unde prin colecte séu contribuirĭ la acoperirea acestei lipse.

In ultima şedinţă a representanţei bisericescĭ din 28 Faurŭ a. c. s'a esmisŭ sub conducerea bravului protopopŭ o comisiune din 7 inşĭ, care se esecute edificarea scólei în decursulŭ anului, dândŭ clădirea în întreprindere cu licitaţiune minuendă, în care comisiune se află şi dibaciulŭ d. advocatŭ Augustinŭ Munteanu, ceea ce promite apriori resultatŭ îmbucurătorŭ. Şi observŭ că inteligenţa de aci în frunte cu d. d. Gabriel Manu, Aug. Munteanu, Vasilie Hossu, P. Anca şi A. Racolţia, apromiseră totŭ sprijinulŭ lorŭ materialŭ şi moralŭ.

S'a decisŭ apoi ca pentru scopulŭ didirei scólei sĕ se dea unŭ balŭ poporalŭ la care învitările sĕ se trimită şi în comunele învecinate; încâtŭ pentru Gherla s'au esmisŭ subscrisulŭ şi Vasile Petrişorŭ cantorulŭ, de unde cu bucuriă am onóre a raporta, că binevoiră a contribui următorii d. d.: Stefanŭ Bilţiu, Michailŭ Şerbanŭ, Vasile Popŭ, Dumitru Coroianu, canonicĭ, câte 1 fl. Nicolau F. Negruţiu 10 fl. Ioanŭ Georgiu, spiritualŭ, Ioanŭ Popŭ, Euseniu Cartiţa, Georgiu Pasca profesorĭ, Lazarŭ Huza notarŭ, Vasile Pordea secretarŭ câte 1 fl., órecine 2 fl., Grigore Steţiu, advocatŭ, Ioanŭ Hodoreanŭ, V. G. Borgovanŭ, Ioanŭ Boeriu învĕţătorĭ, Andrei Antonŭ, protopopŭ câte 1 fl. Niculae Sima şi Dorosi István câte 50 cr. T. Lupu 1 fl. órecine 50 cr. Iéră din Deşiu d. d.: Augustinŭ Munteanu, Ioanŭ Welle, Gabriel Manu, Dr. Teodorŭ Michali câte 2 fl. Ioanŭ Mureşianu, Alexandru Racolţia, Vasile Hossu, Georgiu Gradoviciu, Alecsiu Bogdanŭ şi Florianŭ Hatosu câte 1 fl. — Observŭ, că d. Ioanŭ Tamaşiu învĕţătorŭ şi faurulŭ Filipŭ, ambii din Ocna Deşiului, solviră mai multŭ cu câte 1 fl.

Tuturorŭ acestora se aduce prin acésta mulţămită publică în numele prosperităţei instrucţiunei române. Nu mai puţinŭ se votézá acésta tuturorŭ participătorilorŭ la balulŭ poporalŭ din séra lăsărei de secŭ (în 7 Martie a. c.) între carĭ cu plăcere amintimŭ onorabila inteligìnţă din comuna Cheşeiu, în frunte cu d. Vasilie Casa protopopŭ, Simionŭ Rotariu subnotariu, Gabrielŭ Mureşianu învĕţătorŭ şi Niculau Boldorŭ cantorŭ, cu onorabilele lorŭ familii.

Resultatulŭ materialŭ a fostŭ peste aşteptare, căcĭ suma intratelorŭ fiindŭ de 167 fl. 70 cr., din care 42 fl. spese, venitŭ curatŭ rĕmase 125 fl. 70 cr., care se va adauge la capitalulŭ edificărei scólei.

Participarea numerósă din partea poporului este o viă dovadă, că acesta e pĕtrunsŭ de lipsa scólei şi e setosŭ după învĕţătură, lumină şi cultură. — D-deu cu noi!

Petru Mureşianu.

(† Dr. Isidorŭ I. Popŭ.)

Viena 15 Martie.

In 9 a l. c. s'a mutatŭ la cele vecĭnice, zelosulŭ medicŭ secundarŭ Dr. *Isidorŭ I. Popŭ*, de origine din ţinutulŭ Năsĕudului. Elŭ a fostŭ unŭ adevĕratŭ modelŭ de omŭ sîrguinciosŭ şi conscienţiosŭ în chiămarea lui. Avêndŭ a se lupta, precum în de comunŭ studentulŭ românŭ, cu multe greutăţĭ în cursulŭ studiului sĕu, nu s'a datŭ înapoi până ce şi-a vĕdutŭ scopulŭ realisatŭ. După ce a obţinutŭ doctoratulŭ în medicina universală i-a succesŭ sĕ ocupe unŭ postŭ de medicŭ secundarŭ în „Allgem. Krankenhaus."

Aicĭ în decursŭ de aprópe trei anĭ s'a străduitŭ a-şi înmulţi cunoşcinţele, ca astfelŭ pregătitŭ de ajunsŭ sĕ pótă folosi neamului, alŭ cărui fiu a fostŭ. Dovadă despre seriositatea cu care sĕ ocupa de studiulŭ sĕu ne dau câte-va lucrărĭ din medicină publicate prin „Spitalulŭ" şi alte foi românescĭ.

Când însĕ era aprópe de aşĭ ajunge, póte idealulŭ, ilŭ răpí nemilósa mórte din mijloculŭ nostru. Diua din 11 a l. c., când s'a ţinutŭ înmormêntarea ne-a adeveritŭ de câtă stimă şi iubire se bucura dênsulŭ atâtŭ la conaţionalii câtŭ şi la colegii sĕi.

Directorulŭ spitalului Dr. Hoffman, câţĭva profesorĭ dela facultatea de medicină, asistenţĭ, colegĭ de ai sĕi, precum şi tinerimea română, au datŭ ultimulŭ tributŭ remăşiţelorŭ lui pămênteşcĭ asistândŭ la înmormêntare.

Câte-va cunune de doliu au împodobitŭ sicriulŭ, dintre carĭ amintimŭ pe a colegilorŭ sei, precum şi pe a soc. „România Jună« ca unui fostŭ membru a ei. La mormêntŭ şĭ-a luatŭ adío întâiu dela colegii sĕi prin unulŭ, din acestia, apoi dala tinerimea română prin preşedintele societăţii şi în urmă părintele protopresbiter *Sava Popovicĭ*, în câte-va cuvinte bine sêmţite, a inploratŭ darulŭ lui D-deu asupra sufletului rĕposatului.

X.

Mulţămită publică.

Subsemnatulŭ în numele comitetului arangiatorŭ alŭ petrecerei, ce s'a datŭ Sâmbătă în 1 (13) Faur a. c. la hotelulŭ „Union« (Weis) în folosulŭ scolarilorŭ sĕracĭ dela scóla rom. gr. or. din Braşovulŭ vechiu, aducŭ cele mai cordiale mulţămirĭ următorilorŭ domnĭ, carĭ au binevoitŭ a sprijini scopulŭ petrecerei de mai susŭ, prin marinimósele domnélorŭ taxe şi contribuirĭ ca supra solvirĭ:

Diamandi Manole 5 fl. Rev. d. Prot. Ioan Petric 1 fl. Rev. d. Prot. Traianŭ Meţian 2 fl. Părintele G. Perşinarŭ 4 fl. Ilust. d. Ioan Branŭ de Lemeni 2 fl. Fraţii Stănescu 2 fl. Vasiliu M. Lazarŭ inginerŭ 2 fl. Dr. Cioranŭ 2 fl. G. B. Popŭ comersantŭ 2 fl. I. Lenger adv. 2 fl. Vasiliu Popovicĭ mĕsarŭ 2 fl. Ioan Dobrianŭ prof. 2 fl. Toma Bârsanŭ paroch în Dêrste 1 fl. D. Pandrea căpitanŭ 1 fl. Petru Nemesŭ not. publicŭ 1 fl. P. Fara amploiatŭ 1 fl. Dr. Baiulescu 1 fl. Păr. B. Baiulescu 1 fl. Păr. V. Voina 1 fl. G. Belisimus directorŭ 1 fl. Carol Hager majorŭ 1 fl. Popa locotenentŭ 1 fl. Mesporides 1 fl. I. T. Popovicĭ comers. 1 fl. Silv. Cranga înv. în Sâmpetru 1 fl. Sterian Stinge birtaşŭ 1 fl. G. Nicolau comers. în Sinaia 1 fl. Iosif Theil 1 fl. Andreiu Lupanŭ măcelarŭ 1 fl. Pant. Dima prof. 1 fl. Nicolau Óncea înv. 1 fl. 50 cr. N. N. 1 fl. N. N. 1 fl. Michalovicĭ 1 fl. G. Sterianŭ cântăreţŭ 1 fl. Iustinian Grama comers. 1 fl. 50 cr. V. Cranga învĕţ. în Sâmpetru 1 fl. 50 cr. Ciurcu librarŭ 80 cr. Michailŭ Rusu amploiatŭ 1 fl. G. Lurtz 50 cr. G. Manoiu (Bran) 50 cr. I. Niţu învĕţ. 50 cr. I. Tulbure paroch în Rothbach 50 cr. G. Radu epitropŭ în Rothbach 50 cr. Suma este 58 fl. 80 cr.

Suma totală a banilorŭ încasaţĭ e 165 fl. 90 cr. v. a., éră spesele au fostŭ 55 fl. 80 cr. prin urmare a remasŭ venitŭ curatŭ suma de 110 fl. 10 cr. v. a.

Braşovŭ în 16 Februariu 1886.

C. Muşlea
ca preşedinte.

Negociările cu România.

„Pester Lloyd" dela 17 Martie se ocupă de relaţiunile comerciale austro-ungare cu România. După ce face împutărĭ aspre diarelorŭ din Bucurescĭ, dicêndŭ că numai diarele anarchiste din Parisŭ le'ntrecŭ în desfrêu, trece la opinia publică din Bucurescĭ. Décă acésta ar avé totdéuna dreptŭ, regele Carolŭ ar fi de multŭ trimesŭ din ţéră, dice „P. Ll.", ér Brătianu ar trebui sĕ fiă ruptŭ cu róta pentru crimele sale, şi totŭ aşa colegii sĕi din cabinetŭ, senatorii şi deputaţii partidei sale. Dér aceste strigăte ale publicisticei patriotice nu suntŭ în stare a scóte din liniştea sa guvernulŭ românŭ şi e de doritŭ, ca elŭ sĕ nu devină deodată pe contulŭ Austro-Ungariei supusulŭ servitorŭ alŭ acestorŭ disposiţiunĭ şi indisposiţiunĭ naţionale.

Fóia oficiósă din Pesta, care sĕ face că nu scie cum scrie presa maghiară despre România, dice, că sub titlulŭ bilanţului comercialŭ şi alŭ emancipării de esploatarea austro-ungară se validitéză nisce cunoscute aspiraţiunĭ şi lupta ce sĕ pórtă în România contra Austro-Ungariei are celŭ puţinŭ totŭ atâtea motive politice, ca şi economice. E uimitorŭ, dice „P. Lly." indiferentismulŭ sferelorŭ nóstre guvernamentale, deşi se afirmă din parte oficiósă, că nu e de gânditŭ la reînoirea convenţiunei înainte de espirarea celei esistente. Foile oficióse din Viena însă apĕră şi pe guvernulŭ lorŭ şi iau şi pe celŭ din Bucurescĭ sub scutulŭ lorŭ; décă ele au vr'o imputare ascunsă, atuncĭ aceea se adreséză guvernului *ungurescŭ*, ér nu celui din Bucurescĭ!

Trebue sĕ i se arate guvernului românŭ, continuă „P. Ll.," că unŭ rĕsboiu vamalŭ din partea Austro-Ungariei s'ar purta eventualŭ cu astrîngerea tuturorŭ mijlócelorŭ de putere. Acţiunea de până acum s'a pusŭ în scenă prin representarea oficială a României cu atâta aroganţă şi îndrăsnélă, ca şi cum guvernulŭ din Bucurescĭ singurŭ ar avé sĕ dicteze condiţiunile, pe când guvernele din Viena şi Pesta ar trebui sĕ se supună mute acestui ordinŭ. Trăgănireă din partea parlamentului românŭ nu numai nu o împedeca guvernulŭ, ci acesta chiar ameninţă cu celŭ mai aprigŭ chipŭ de prohibiţiune. Ar fi timpulŭ, sĕ înţelégă cei din Bucurescĭ, că guvernele austro-ungare suntŭ deplinŭ armate pentru casulŭ unui rĕsboiu.

„P. Ll." ameninţă adecă cu represalii, cu tarifulŭ vamalŭ generalŭ de 30 procente pe mărfurĭ taxate, şi cu 15 procente pe cele libere de taxă, şi la nevoiă şi mai multŭ. Fóia din Pesta vede că din acestŭ conflictŭ profită numai Germania şi Anglia. I se spune, că unele stabilimente mai marĭ unguresci au înfiinţatŭ în România deposite de mărfurĭ spre a-şĭ asigura comerciulŭ celŭ puţinŭ pentr'unŭ timpŭ órecare. Dér e o industriă, cea ardeleană, care nu póte înfiinţa asemenea deposite, ci va fi silită sĕ emigreze în România. In contra acesteia, dice „P. Ll.," luptă mai multŭ guvernului din Bucurescĭ, Dér guvernulŭ din Pesta va lucra energicŭ nu numai la Bucurescĭ, ci mai multŭ la Viena, care e gata sĕ jertféscă şi pe Ungaria şi interesele ei.

DIVERSE.

Mormêntulŭ regilorŭ evrei din Ierusalimŭ.— Acestŭ mormîntŭ a fostŭ dăruitŭ guvernului francesŭ de fii bancherului din Parisŭ Isaak Pereire, care l'a cumpĕratŭ la 1864. Davidŭ, Salomonŭ şi alţĭ 14 regĭ evrei au acum d'asupra lorŭ tricolorŭ francesŭ. Tradiţia spune, că acestŭ mormîntŭ a fostŭ făcutŭ de Davidŭ, apoi fiecare din succesorii sĕi a pusŭ sĕ se adaugă nouă cameră pentru sarcofagulŭ sĕu. In acéstă cameră se depuneau adeseorĭ şi multe lucrurĭ preţióse ale rĕposatului, chiarŭ coróna şi sceptrulŭ. La prima dărîmare a Ierusalimului de regele Babilonului Nabucodonosorŭ, acestŭ mormêntŭ a rĕmasŭ neatinsŭ. Mai târdiu însĕ regele evreu Hyrkan, fiindŭ în lipsă de banĭ, a deschisŭ unele camere din acestŭ cimitirŭ şi a luatŭ tesaurele ce a găsitŭ. La dărîmarea Ierusalimului de Romanĭ acestŭ cimitirŭ s'a deschisŭ şi jefuitŭ din nou. Impĕratulŭ Titus a adusŭ la Roma o mulţime de obiecte preţióse, între care şi vasulŭ de fructe a lui Solomonŭ, numai de aurŭ masivŭ ca de 200 ocale greutate. Mai târdiu, regele Vandalilorŭ Geiserich, prădândŭ Roma, a trimesŭ la Cartaginea o corabiă întrégă, încărcată cu obiecte scumpe evreeştĭ între care şi acelŭ vasŭ. Insĕ corabia a naufragiatŭ şi s'a prăpăditŭ. Acele tesaure zacŭ şi acum în fundulŭ mării. După cucerirea Ierusalimului de Cruciaţĭ, ei au ridicatŭ o cruce pe acelŭ mormêntŭ, pe care însĕ a rĕsturnat'o Sultanulŭ Saladinŭ. Astădĭ se póte intra numai în camera lui Davidŭ. Acéstă cameră e luminată cu lămpĭ, iar pe sarcofagŭ este întinsŭ unŭ covorŭ verde dăruitŭ de acelŭ Sultanŭ.

BIBLIOGRAFIĂ.

Scóla Naţională şi principiele ei. Incercare pentru formarea unei pedagogii naţionale, de *Ioanŭ Nicolescu*, profesorŭ de istoria universală şi bisericéscă. Bucurescĭ, Tipografia curţii regale, Pasagiulŭ Românŭ 12, 1886.

Buletinŭ geograficŭ, publicatŭ sub îngrijirea d-lui *George I. Lahovari*, secretarŭ generalŭ alŭ societăţii geografice române. Broşura din trimestrulŭ IV 1885 are următorulŭ sumarŭ: Partea I. Actele societăţii. — Concursulŭ anualŭ de geografiă. — Procesŭ verbalŭ din 6/19 Septemvre 1885. — Catalogulŭ bibliotecei (urmare.) — Circulara Ateneului. — Partea II. Memorii, Conferenţe, etc. — Concepţia modernă a sciinţei geografiei, conferenţă ţinută de d. prof. *Aug. Demetriescu.* — Geografia căilorŭ de comunicaţiune în România, conferenţă ţinută de d. căpitanŭ *Vasile Năsturelŭ.* — Critică a geografiei Asiei a d-lui Florea Stamatescu, de d. prof. *Buzoianu.* (Craiova.) — Câteva cuvinte asupra modului de predare a geografiei în clasele primare de d. P. *Condrea* (Belgradŭ.) — Bucurescĭ, Stabilimentulŭ graficŭ: Socecŭ et Teclu, Strada Berzii 96, anulŭ 1885,

***

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 18 Martie st. n. 1886

Rentă de aurŭ 4%	103.85
Rentă de hârtiă 5%	95 55
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	153.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	101.40
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	127 —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	115.25
Bonurĭ rurale ungare	104 75
Bonurĭ cu cl. de sortare	1C4 75
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	104.75
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.75
Bonurĭ rurale transilvane	104 75
Bonurĭ croato-slavone	104.75
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	100.—
Imprumutulŭ cu premiu ung.	121.50
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	124. —
Renta de hărtiă austriacă	85.75
Renta de arg. austr.	85.80
Renta de aurŭ austr.	114 45
Losurile din 1860	143 10
Acţiunile băncei austro-ungare	878 —
Act. băncei de creditŭ ung.	309. —
Act. băncei de creditŭ austr.	302.40
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.92
Napoleon-d'orĭ	999.—$^1/_2$
Mărcĭ 100 împ. germ.	61.60
Londra 10 Livres sterlinge	125.85

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 4 Martie st. v. 1886.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%).	94 —	95—
Renta rom. amort. (5%)	97—	97$^1/_2$
» convert. (6%)	88$^3/_4$	89$^1/_2$
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	30—	32—
Credit fonc. rural (7%)	102$^3/_4$	103$^1/_4$
» „ „ (5%)	86$^1/_2$	87—
» » urban (7%)	99—	100—
» » » (6%)	91—	93—
» » » (5%)	82$^3/_4$	83$^1/_4$
Banca naţională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	15 —	14$^3/_4$
Bancnote austriace contra aurŭ.	2.00—	2.02

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 19 Martie st. n. 1886.

Bancnote romănescĭ	Cump.	8.70	Vând.	8.74
Argint romănesc	»	8.60	»	8.65
Napoleon-d'orĭ	»	9.97	»	10.—
Lire turcescĭ	»	11.20	»	11.30
Imperialĭ	»	10.20	»	10.30
Galbenĭ	»	5.86	»	5.90
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.—	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	124.—	»	125.$^1/_2$
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucuresci	—	—	7.45	—
Predealŭ	—	—	12.50	—
	—	—	1.09	—
Timişŭ	—	—	1.40	—
Braşovŭ	—	—	2.27	—
	6.22	—	2.55	—
Feldióra	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Agostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorodŭ	8.45	—	5.42	—
Haşfaleu	10.10	—	7.37	—
Sighişóra	10.29	—	8.01	—
	10.39	—	8.21	—
Elisabetopole	11.19	—	9.05	—
Mediaşŭ	11.54	—	9.45	—
Copsa mică	12.12	—	10.02	—
Micăsasa	12.56	—	6.20	—
Blaşiu	1.30	—	6.59	—
Crăciunelŭ	1.45	—	7.15	—
Teiuşŭ	2.11	—	7.43	—
Aiudŭ	2.55	—	8.29	—
Vinţulŭ de susŭ	3.17	—	8.55	—
Uióra	3.24	—	9.04	—
Cucerdea	3.31	—	9.12	—
Ghirisŭ	4.09	—	10.23	—
Apahida	5.36	—	12.32	—
Clusiu	5.56	—	12.59	—
	6.08	—	—	8.00
Nedeşdu	6.29	—	—	8.34
Ghirbĕu	6.45	—	—	8.59
Aghirişŭ	7.00	—	—	9.34
Stana	7.26	—	—	10.16
Huiedinŭ	7.48	—	—	11.04
Ciucia	8.28	—	—	12 17
Bucia	8.47	—	—	12.47
Bratca	9.06	—	—	1.21
Rév	9.26	—	—	2.05
Mező-Telegd	10 01	—	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	10.20	—	—	3.39
Várad-Velinţe	10.30	—	—	3.55
Oradia-mare	10.37	—	—	4.05
	10.51	—	10.37	—
P. Ladány	12.37	—	12.59	—
Szolnok	2.58	—	4.45	8.22
Buda-pesta	6.00	—	10.05	10.30
Viena	6.35	—	10.50	—
	3.00	—	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ omnibus	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	—	—	—	—	—
Budapesta	6.47	—	3.15	6.20	8.00
Szolnok	10.37	—	7.29	9.11	11.40
P. Ladány	1.44	—	8.27	11.26	2.31
Oradea mare	5.33	—	—	1.28	—
Várad-Velencze	—	—	9.45	2.00	
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2 11	—
Mező-Telegd	—	—	10.28	2.31	—
Rév	—	—	11.36	3.18	—
Bratca	—	—	12.10	3.41	—
Bucia	—	—	12.43	4.01	—
Ciucia	—	—	1.31	4.26	—
Huiedin	—	—	2.56	5.08	—
Stana	—	—	3.29	5.27	—
Aghiriş	—	—	4.00	5.50	—
Ghirbĕu	—	—	4.18	6.02	—
Nedeşdu	—	—	4.36	6.24	—
Clusiu	—	—	5.05	6.43	—
	12.05	—	—	7.03	—
Apahida	12.31	—	—	7.26	—
Ghiriş	2.16	—	—	8.51	—
Cucerdea	3.12	—	—	9.31	—
	3.32	—	—	9.43	—
Uióra	3.41	—	—	9.51	—
Vinţulŭ de susŭ	3.50	—	—	9.58	—
Aiudŭ	4.25	—	—	10.24	—
Teiuşŭ	4.50	—	—	10.44	—
Crăciunelŭ	5.41	—	—	11.28	—
Blaşŭ	6.02	—	—	11.44	—
Micăsasa	6.40	—	—	12.18	—
Copşa mic	7.00	—	—	12.36	—
Mediaşŭ	[illegible]	—	—	1.22	6.01
Elisabetopole	—	—	—	1.56	6.40
Sigişóra	—	—	—	2.34	7.20
Haşfaleu	—	—	—	3.02	8.01
Homorod	—	—	—	4.41	10.05
Agostonfalva	—	—	—	5.30	11.02
Apatia	—	—	—	6.03	11.37
Feldióra	—	—	—	6.35	12.14
Braşovŭ	—	—	—	7.14	1.09
	—	—	—	—	1.50
Timişŭ	—	—	—	—	2.48
Predealŭ	—	—	—	—	3.23
	—	—	—	—	4.56
Bucurescĭ	—	—	—	—	9.40

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.09	—	3.56
Alba-Iulia	11.46	—	4.27
Vinţulŭ de josŭ	12.20	—	4.53
Şibotŭ	12.52	—	5.19
Orăştia	1.19	—	5.41
Simeria (Piski)	1.48	—	6.08
Deva	2 35	—	6.39
Branicĭca	3.04	—	7.04
Ilia	3.36	—	7.28
Gurasada	3.50	—	7.41
Zam	4.25	—	8.12
Soborşin	5.09	—	8.49
Bĕrzova	5.56	—	9.29
Conopŭ	6.18	—	9.49
Radna-Lipova	6.57	6.14	10 23
Paulişŭ	7.12	6.30	10.37
Gyorok	7.27	6.47	10.52
Glogovaţŭ	7.56	7.17	11.18
Aradŭ	8.10	7.32	11.32
Szolnok	2.39	12.00	4 53
	3.16	12.14	5.10
Budapesta	7.10	2.10	8.16
Viena	—	8.00	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ omnibus
Viena	11.00	7.15	—
Budapesta	8.05	1.45	8.00
Szolnok	11.02	3.44	11.40
	11.12	4.02	12.00
Aradŭ	3.37	7.53	5.25
Glogovaţŭ	4.13	—	6.19
Gyorok	4.38	—	6.46
Paulişŭ	4.51	—	7.00
Radna-Lipova	5.10	—	7.23
Conopŭ	5.38	—	7.51
Bĕrzova	5.57	—	8.10
Soborşin	6.42	—	5.58
Zam	7.14	—	9.28
Gurasada	7.43	—	9.56
Ilia	8.01	—	10.17
Branicĭca	8.21	—	10.38
Deva	8.47	—	11.05
Simeria (Piski)	9.05	—	11.23
Orăştiă	10.10	—	12.24
Şibotŭ	10.43	—	12.53
Vinţulŭ de josŭ	11.04	—	1.22
Alba-Iulia	11.19	—	1.40
Teiuşŭ	12.05	—	2.34

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.55	8.25
Aradulŭ nou	6.25	1.21	8.36
Németh-Ságh	6.50	1.46	8.54
Vinga	7.19	2.18	9.13
Orczifalva	7.38	2.36	9.25
Merczifalva	7.56	2.53	9 36
Timişóra	8.42	3.40	10 06

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Simeria	6 30	11.50	2.23
Streiu	7.05	12.27	3.00
Haţegŭ	7.53	1.19	3.49
Pui	8.46	2.10	4.40
Crivadia	9.33	2.57	5.28
Baniţa	10.11	3.35	6.07
Petroşenĭ	10.43	4.04	6.39

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.07	12.25	5.00
Merczifalva	6.40	1.16	5.50
Orczifalva	6.51	1.34	6.07
Vinga	7.08	2.04	6.32
Németh-Ságh	7.23	2.25	6.53
Aradulŭ nou	7.40	2.54	7.24
Aradŭ	7.50	3.10	7.40

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.
Petroşenĭ	6.49	9.33	5 28
Baniţa	7.27	10.14	6.08
Crivadia	8.06	10.54	6.47
Pui	8.50	11.37	7.35
Haţegŭ	9.31	12.17	8 02
Streiu	10.16	12.58	8.44
Simeria	10.53	1,35	9.15

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ.